

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 199. Satisfacti pro peccatis jure divino necessaria est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

di; sed & quod internam voluntatem istam notificare conatur omnibus, quibus potest, signis externis, omnibus (inquam) motibus corporis sui, ipsi etiam respiracionibus, dum aliter non potest, juxta dicta num. 2431.

2452 **Objicies 6°.** vita christiana non magis est praesumpta confessio pro nunc, id est pro articulo mortis, quam pro tempore praecedenti. Cum pro nunc non det ullum signum volitae confessionis, quod non dederit tempore praecedenti.

Respondio negando antecedens. Quia vita christiana, etiam praecedenti tempore, fuit praesumpta confessio, non pro tunc, id est pro tempore quo possibilis & necessaria est formalis & explicita confessio; sed pro nunc, id est pro extremo vitae termino, quo confessio explicita possibilis non est, & absolutio summè necessaria est.

2453 **Objicies ultimò,** ad absolvendum moribundum requiritur aliqua in ipso mutatio interior & exterior, post peccatum. Interior per contritionem. Exterior per confessionem, per quam interior illa mutatio innoscatur. Atqui nulla mutatio interior & exterior apparet in moribundum nostro.

Respondio 1°. utramque mutationem non debere esse formalem. Quamvis enim mutatio interior esse debeat formalis, sufficit quòd exterior implicita sit, vel interpretativa, seu rationabiliter praesumpta, ex vita christiana, tamquam signo significante pro nunc, ut ante dictum est.

2454 **Respondio 2°.** ad absolvendum sub conditione in ultimo vitae termino neutram illam mutationem esse debere certam & indubitam, sed sufficere dubiam. Qualem hic & nunc non deesse, ex omnibus hucusque dictis manifestum est.

CAPUT CXCVIII.

Aegrotis in periculo mortis significanda est poenitentia, seu satisfactio, quam implere debeant si convalescerint, impositaque interim ea quam facile tunc implere possunt, absolvi debent.

2455 **A**sterio probatur ex can. ab infirmis 26. q. 7. **U**bique: ab infirmis, in periculo mortis positis, per Presbyteros pura inquirenda est confessio peccatorum. Non tamen istis imponenda quantitas poenitentiae, sed innoscenda... *A quo periculo si divinitus ereptum fuerit, poenitentiae modum à Sacerdote sibi impositam diligenter observet.* Similia statuntur in Concilio Nannetensi anni 658. can. 5. Moguntino anni 847. can. 26. Synodo Nemaufensi anni 1287. tit. de Poenit. &c.

2456 **S**anctus quoque Carolus Borromeus in Instru. de visit. & cura infirmorum sic movet Sacerdotem: poenitentiam ne idè nimis levem imponat, quòd iusta ab homine jacente non possit praestari, si probabile sit quòd convalescet, & tunc praestare poterit, quòd non poterat jacens. Quòd si credibile sit eum non amplius surrecturum, rationes iustae poenitentiae exiget, quae possunt praestari à jacente, veluti magnam elemosynam pro facultatum modo. Sanabit vero semper, ut morbi afflictiones poenitentiae loco libenter accipiat, Dominoque pro peccatis offerati. Et Rituale Romanum dicit, aegris non esse injungendam gravem aut laboriosam poenitentiam, sed indicandam... quam, si convalescerint... peragant, &c.

CAPUT CXCVI.

Satisfactio pro peccatis jure divino necessaria est.

2457 **S**atisfactio est voluntaria puniitio sui ipsius, ad compensandam injuriam Deo per peccatum illatam, redimendamque graviorem poenam promeritam. Vel est sacramentalis, dum in Sacramento injungitur à sacramentali Judice; vel non

sacramentalis, dum vel injungitur, vel assumitur extra Sacramentum.

Debet esse poenalis, seu afflictiva. Quia ex justa Dei lege poena pro peccato debetur, nec nisi per aliam poenam satisfaciendo compensatur. Quia tamen homini carnali, ad malumque propenso opus quodcumque bonum (in hoc statu naturae corruptae) contrarium est, adedque poenofum; idèd omne opus bonum homini poenitenti in satisfactionem injungi potest. Sed maxime triplex in sacris Litteris commemoratum, oratio, elemosyna, jejunium. Et idèd Eugenius IV. in Decreto unionis, satisfactio (inquit) pro peccatis... praecipue fit per orationem, jejunium & elemosynam. Cujus rationem optimam pius Lector videre potest apud S. Thomam in 4. dist. 15. q. 1. a. 4. q. 3. in corp.

Porro satisfactionem pro peccatis, jure divino necessariam esse constat ex Scriptura veteris & novi Testamenti. Danielis 4. peccata tua elemosinis redime. Joël 2. convertimini ad me in jejunio, in fletu, & planctu. Matth. 3. poenitentiam agite. Luc. 3. facite fructus dignos poenitentiae. Et 13. nisi poenitentiam egeritis, omnes similiter peribitis. Apoc. 2. memor esto unde excideris, & age poenitentiam. Quae loca Tridentinum sess. 6. c. 14. exponit de satisfactione per jejunia, &c. Unde sess. 14. c. 3. dicit satisfactionem in poenitente ad integritatem Sacramenti, ad plenamque & perfectam peccatorum remissionem ex Dei institutione requiri. Tertullianus l. de poenit. c. 4. dicit, quòd poenitentiam Deus praecipit. Et c. 6. nihil esse tam ineptum, quam poenitentiam non adimplere, & veniam delictorum sustinere... Hoc enim pretio Dominus veniam addicere instituit, hanc poenitentiae compensationem redimendam proponit iniquitatem. S. Cyprianus in lib. de lapsis: cum scriptum sit, memento unde excideris, & age poenitentiam: nemo se fallat... Dominus nostra satisfactionem placandus est... reverentissimi, inquit, ad me ex toto corde vestro, simulque & jejunio, & fletu, & planctu... iram & offensam ejus jejunis, fletibus, & planctibus; sicut admonet ipse, placemus. Unde capit. 11. ad Martyres, eos monet, quòd lapsis indulgentiam sine satisfactione largiti, sit contra Evangelii vigorem. Similia passim habent alii Patres, aientes, sic divinam exigere justitiam, ut impunita esse peccata non possint. Unde Augustinus in Plal. 44. differre Deus manum suam à peccatis tuis, tu nihil differre. Converte te ad puniendum peccata tua; quia impunita esse peccata non possunt. Et in Plal. 50. non Domine, non eris impunitum peccatum meum. Novi justitiam ejus, cujus quero misericordiam. Non impunitum eris; sed idèd volo ut tu me non punias, quia ego peccatum meum punio.

Nec sine multiplici utilitate nostra sic divina postulat justitia. Ut enim Tridentinum ait sess. 14. c. 8. divinae justitiae ratio exigere videtur, ut aliter à Deo in gratiam recipiantur, qui ante baptismum per ignorantiam deliquerint; aliter vero qui semel à peccati & demonii servitute liberati, & accepto Spiritus sancti dono, scientes templum Dei violare, & Spiritum sanctum contristare non formidaverint. Et divinam clementiam decet, ne ita nobis absque ulla satisfactione peccata dimittantur, ut occasione accepta peccata leviora putantes, velut injurii, & consumeliosi Spiritui sancto, in graviora labamur, thesaurizantes nobis iram in die irae. Procul dubio enim magnopere à peccato revocant, & quasi frano quodam coercet hae satisfactoriae poenae, caetioresque & vigilantiores in futurum poenitentes efficiunt; medentur quoque peccatorum reliquiis, & vitiosos habitus, male vivendo comparatos, contrariis virtutum actionibus tollant. Neque verò securior, ulla via in Ecclesia Dei unquam existimata fuit, ad anovendam imminentem à Deo

inno panem, quam ut hæc poenitentia opera homines cum vero animi dolore frequentarent.

Accedit ad hæc, quod dum satisfaciendo patimur pro peccatis, Christo Jesu, qui pro peccatis nostris satisfecit, ex quo omnis sufficientia nostra est, conformes efficiamur, certissimam quoque arbam inde habentes, quod si compatimur, & conglorificabimur.

Neque verò nostra hæc satisfactio derogat satisfactio Christi, quia non ita nostra est, ut non sit per Christum Jesum. Nam qui ex nobis, tamquam ex nobis, nihil possumus, eo cooperante, qui nos confortat, omnia possumus. Ita non habet homo unde gloriatur, sed omnis gloriatio nostra in Christo est, in quo vivimus, in quo meremur, in quo satisfacimus, facientes fructus dignos poenitentia, qui ex illo vim habent, ab illo offeruntur Patri, & per illum acceptantur à Patre.

CAPUT CC.

Satisfactio non solum necessaria est ad satisfaciendum Ecclesie, sed & divina justitia, nec ad remissionem poenarum temporalium dumtaxat, sed (saltem in voto) necessaria quoque est ad remissionem lethalis culpæ, poenæque æternæ.

Nullus est inter Catholicos, qui non credat satisfactionem esse necessariam ad remissionem poenarum, saltem temporalium. Id enim Tridentinum definivit sess. 14. c. 8. Et ratio est, quia poena temporalis non tota semper, ut in baptismo fit, dimittitur illis qui gratia Dei, quam acceperunt, ingratis Spiritum sanctum contristaverunt, & tempium Dei violare non sunt veriti (inquit Tridentinum sess. 6. c. 14. & sess. 14. c. 8.) perspicua enim (ait hoc loco) & illustra in sacris Litteris exempla reperuntur, quibus (præter divinam traditionem) contrarius hæreticorum error quam manifestissime revincitur, v. g. in David, quem Deus, ob adulterium, multis poenis afflixit, etiam postquam Nathan ipsi dixerat: Dominus transulit peccatum tuum. Qui etiam propterea tota vitâ ploravit peccatum suum, dicens: amplius lava me ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me, &c. In Exodo quoque, postquam Dominus, Moysi precibus exoratus, populo idololatæ pepercit, minatus est se tanti flagitii poenas repetiturum.

Quod autem satisfactio, saltem in voto, necessaria quoque sit ad remissionem lethalis culpæ, poenæque æternæ, ratio est, quia ad remissionem lethalis culpæ, poenæque æternæ, necessaria est poenitentia, ut fide certum est. De ratione verò poenitentia est sincerum propositum in se puniendi peccatum, ut constat ex dictis c. 33. & 61. De ratione etiam poenitentia est plenum peccati odium, per quod bellum implacabile declaratur peccato, illudque peccator uticatur in seipso, juxta Apostolum 2. Cor. 7. Vide supra c. 28. Denique de ratione veræ poenitentia est facere fructus dignos poenitentia. Siquidem omnis arbor non faciens fructum bonum, excidetur, & in ignem mittetur. Idque esse necessarium ad effugiendum ignem æternum, patet ex Matth. 3. & Luc. 3. quis demonstravit vobis fugere à ventura ira? facite ergo fructus dignos poenitentia. Quod profecto non facit, qui pro peccato satisfacere negligit.

Quid plura? quod poenitentia opera necessaria sunt ad placandam Dei iram, ad reconciliationem cum Deo, poenæque æternæ remissionem, pluribus aliis divinæ Scripturæ testimoniis, Patrumque traditione probatum habes supra cap. 61. per totum. Et idipsum multipliciter ostendit Morinus lib. 3. c. 12.

Quod satisfactio poenitentibus in Sacramento Poenitentia imponitur, divina est institutio, non humane usurpationis.

Constat ex verbis Christi Matth. 18. & Joan. 20. quibus Apostolis suis, eorumque successoribus, ligandi & solvendi tradidit potestatem: quæcumque alligaveritis super terram, &c. quorum remiseritis peccata, &c. Quæ universa Ecclesia sic temper intellexit, ut per ea Christus Dominus è terris ascensus ad caelos, Sacerdotes ipsius Vicarios reliquerit, tanquam Praesides & Judices peccatorum, cum potestate ea remittendi & retinendi, atque aded puniendi auctoritate servata, prout S. Leo testatur epist. 91. his verbis: Mediator Dei & hominum, Homo Christus Jesus, hæc Praepositis Ecclesie tradidit potestatem, ut & consentibus actionem poenitentia darent, & eosdem salubri satisfactione purgatos, ad communionem Sacramentorum per januam reconciliationis admitterent.

Nec propterea Christi satisfactio definit esse sufficientissima, quod per Sacramenta, satisfactioque nostras nobis applicari debeat, ut in nobis efficaciter operetur. Sicut Christi dolor, quo pro peccatis nostris afflictus est, & lachrymæ quas pro eorum remissione fudit, non desunt esse sufficientissimæ, tamen nobis applicari debeat per contritionem lachrymarumque nostras, ut dictam remissionem in nobis efficaciter operetur. Sicut etiam passio Christi talis esse non desinit, ex hoc quod ipsi compati debemus, ut conglorificemur. Sic enim unum scriptura asserit, ut requirit & alterum.

Peccatoris etiam cum Deo reconciliatio non definit esse vera, tamen ea lege fiat, ut injuria Deo per peccatum illata, per satisfactionem reparetur. Cum etiam in hominum reconciliatione simile quid accidat. Ad redintegrandam quippe amicitiam, exigere solent læsi honoris, damnorumque illatorum reparationem. In reconciliatione quippe hominis cum Deo misericordia & veritas se invicem osculantur; misericordia, quæ Deus peccata remittit; veritas, quæ nihilominus ea puniunt, nisi seipsum homo puniat.

Ut quid igitur (ait hæreticus Ambrosius lib. 246. 10. in Lucam, lachrymas (inquit) Patri lego; satisfactionem non lego?

Respondeo, satisfactionem ibi ab Ambrosio non sumi pro criminis punitione, sed pro illius excitatione, prout constat ex textu, ubi sic: Nos excusamus, ipse non excusavit... Maluit suam excusare peccatum, ut justificaretur satendo; quam gravaretur negando... Non invenio quid dixerit pro sui justificatione, invenio quod ferverit. Hoc tenus ergo immediate sequitur: lachrymas ejus lego; satisfactiones non lego. Quod enim satisfactionis necessitatem non neget, perspicuum est ex toto libro ipsius de poenit. atque ex c. 8. ad virg. lapsi. grande scelus grandem necessariam habet satisfactionem.

CAPUT CCII.

Prorsus abicienda est propositio ista: Absolutè potest poenitens, nullâ satisfactione impositâ, sed in Purgatorium dilata.

Est enim contra Scripturam & traditionem, quibus probata est necessitas satisfactionis in hac vita. Est etiam contra officium Judicis, impenitentem relinquere peccatum. Est contra officium Ministrum hujus Sacramenti, id non agere, ut integrum sit Sacramentum. Quod si satisfactio-